

Zomrela Marta Součková, významná osobnosť literárnej vedy

12.8.2026 - Ingrid Timková | Prešovská univerzita v Prešove

Prešov, 12. augusta 2026 - Vo veku 63 rokov dnes náhle a nečakane zomrela prof. PhDr. Marta Součková, PhD., profesorka Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, významná odborníčka na slovenskú literatúru, literárna kritička, editorka a pedagogička. Jej odchod je veľkou stratou nielen pre Prešovskú univerzitu, ale aj pre slovenskú literárnu vedu a kultúru.

Prof. Marta Součková patrila k výrazným osobnostiam slovenskej literárnej vedy. Svoj odborný život zasvätila predovšetkým slovenskej literatúre po roku 1989, poetike prozaického textu, literárnej kritike, tvorivému písaniu a problematike personálnej témy. Na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity pôsobila ako profesorka a od roku 2017 viedla Katedru slovenskej literatúry a literárnej vedy. Jej akademická dráha bola spätá s Prešovom už od roku 1990, keď začala pôsobiť na vtedajšej Filozofickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika.

V roku 2000 obhájila dizertačnú prácu Modelovanie personálnej témy v prozaickom texte, v roku 2005 habilitačnú prácu Podoby slovenskej prózy po roku 1989 a v roku 2013 bola vymenovaná za profesorku v odbore teória a dejiny konkrétnych národných literatúr. Jej odborná a pedagogická činnosť sa výrazne podieľala na formovaní prešovskej slovistiky a na príprave nových generácií literárnych vedcov, učiteľov a odborníkov v oblasti literatúry a kultúry.

Významnú časť jej práce predstavovala pedagogická a školská činnosť. Ako učiteľka a školiteľka sprevádzala desiatky študentov a doktorandov. Pre mnohých z nich bola nielen uznávanou odbornou autoritou, ale aj človekom, ktorý dokázal o literatúre premýšľať s nadhľadom, citlivosťou a schopnosťou nachádzať v texte súvislosti presahujúce hranice jednej disciplíny.

Vedkyňa, ktorá rozumela literatúre aj ľuďom

Jej vedecký odkaz zostáva zachovaný v množstve odborných publikácií. Medzi jej najvýznamnejšie monografie patria Personálna téma v prozaickom texte (2001), P(r)ózy po roku 1989 (2009) a P(r)ózy po roku 2000 (2021). Ako editorka pripravila aj rozsiahle edície próz významných slovenských autorov, medzi nimi Jozef Cíger Hronský. Prózy a Milo Urban. Prózy. Podieľala sa tiež na kolektívnych odborných a edičných projektoch venovaných slovenskej literatúre a kultúre.

Prof. Součková bola aktívna aj mimo akademického prostredia. Pôsobila v Rade Fondu na podporu umenia pre oblasť literatúry, v redakčných radách odborných časopisov, v edičnej komisii Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity a ako členka porôt literárnych a umeleckých súťaží, medzi ktoré patrili Akademický Prešov, Medziriadky či Anasoft litera.

Jej odborná práca bola opakovane ocenená Cenou rektora Prešovskej univerzity. V roku 2010 ju získala za publikáciu P(r)ózy po roku 1989, v roku 2021 za významný prínos vo vede a v roku 2022 za publikáciu P(r)ózy po roku 2000.

Marta Součková však pre svojich kolegov a študentov nebola iba profesorkou a odbornou autoritou. Bola človekom, ktorý vedel vytvárať blízke a priateľské vzťahy, bol ochotný pomôcť a ktorého prítomnosť bola prirodzenou súčasťou akademického života Filozofickej fakulty a Prešovskej univerzity.

Zanechala nezmazateľnú stopu vo svojom odbore ako učiteľka, školiteľka, vedkyňa, editorka a literárna kritička. Posledné roky viedla prešovskú literárnovednú slovakistiku ako garantka jej kontinuity a kvality. Pre nás všetkých však bola predovšetkým úžasným človekom a skutočnou priateľkou. Jej náhly odchod je bolestnou stratou, s ktorou sa budeme dlho vyrovnávať.

Odchod prof. Marty Součkovej je stratou osobnosti, ktorá svojou prácou desaťročia spoluvytvárala podobu prešovskej literárnej vedy a významne prispievala k poznávaniu a reflexii slovenskej literatúry.

Prešovská univerzita v Prešove vyjadruje úprimnú sústrasť jej synom, rodine, blízkym, kolegom, študentom a všetkým, ktorí ju poznali.

Česť jej pamiatke.

text: PhDr. Ingrid Timková, hovorkyňa Prešovskej univerzity

foto: Inštitút slovakistiky a mediálnych štúdií Filozofickej fakulty PU

<https://www.unipo.sk/zomrela-marta-souckova-vyznamna-osobnost-literarnej-vedy>